

ХЕРСОНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

**МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ:
СУЧАСНІ РЕАЛІЇ, ПРОГНОЗНІ СЦЕНАРІЇ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

VII Міжнародна науково-практична конференція

17-18 квітня 2025 року

**MODERNIZATION OF ECONOMY:
CURRENT REALITIES, FORECAST SCENARIOS
AND DEVELOPMENT PROSPECTS**

VII International scientific-practical conference

17-18th of April 2025

**Херсон – Хмельницький, 2025
Kherson – Khmelnytskyi, 2025**

ОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Міністерство освіти і науки України (Ministry of Education and Science of Ukraine)

Голова організаційного комітету конференції (Head of the Conference):

Шандова Наталія Вікторівна (Shandova Nataliia) – д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки (Doctor of Science (Economics), Professor)
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон – м. Хмельницький, Україна

Заступник голови організаційного комітету конференції (Coordinator of the Conference):

Олійник Наталія Миколаївна (Oliinyk Nataliia) – к.т.н., доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки (Ph.D, Associate Professor)
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон – м. Хмельницький, Україна

Члени організаційного комітету конференції:

Алі Солтани (Ali Soltani) – PhD, MURP, BE., PIA, Professor of Urban Design/Planning
УНІВЕРСИТЕТ ФЛІНДЕРС, м. Аделаїда, Австралія (FLINDERS UNIVERSITY, Adelaide, Australia)

Бекташ Цетін (Bektaş Çetin) – Dr., Professor, Academician, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Business Administration
УНІВЕРСИТЕТ ТОКАТА ГАЗІОСМАНПАШІ, м. Токат, Туреччина (TOKAT GAZIOSMANPAŞA UNIVERSITY, Tokat, Turkey)

Сабольч Нагі (Szabolcs Nagy) – habil., PhD, M.Sc. in Business Economics, Vice Dean for International Relations, Head of Department of Marketing Strategy & Communication, Associate Professor
УНІВЕРСИТЕТ МІШКОЛЬЦА, м. Мішкольц, Угорщина (UNIVERSITY OF MISKOLC, Miskolc, Hungary)

Жартай Жанибек Маратович (Zhartai Zhanibek) – PhD, асоційований професор, завідувач кафедри економіки та міжнародного бізнесу (PhD, Associate Professor, Head of the Department)
КАРАГАНДИНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА Є.А. БУКЕТОВА, м. Караганда, Республіка Казахстан (KARAGANDY UNIVERSITY NAMED AFTER ACADEMICIAN E.A. BUKETOV, Karaganda, Republic of Kazakhstan)

Чарекішвілі Лія (Charekishvili Lia) – Academic Doctor, Professor
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Тбілісі, Грузія (EUROPEAN UNIVERSITY, Tbilisi, Georgia)

Джуретич Гордана (Đuretić Gordana) – PhD, Associate Professor of the Department of Management
УНІВЕРСИТЕТ «УНІОН – НІКОЛА ТЕСЛА», м. Белград, Сербія (UNIVERSITY «UNION – NIKOLA TESLA», Belgrade, Serbia)

Ковальов Анатолій Іванович (Kovalyov Anatoliy) – д.е.н., професор, ректор
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Одеса, Україна

Лігоненко Лариса Олександрівна (Ligonenko Larisa) – д.е.н., професор, професор кафедри бізнес-економіки та підприємництва
ДВНЗ «КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА», м. Київ, Україна

Кубіній Наталія Юрївна (Kubiniy Natalya) – к.е.н., професор, Заслужений економіст України, професор кафедри економіки, підприємництва та торгівлі, директор Бізнес-центру УжНУ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ», м. Ужгород, Україна

М 74 Модернізація економіки: сучасні реалії, прогнозні сценарії та перспективи розвитку: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (17-18 квітня 2025 р., м. Херсон – м. Хмельницький) / за ред. Н. В. Шандової, Н. М. Олійник. Херсон : Видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2025. 541 с.

ISBN 978–617–8187–58–3 (електронне видання)

Рекомендовано до друку науково-технічною радою Херсонського національного технічного університету (Протокол № 1 від 03.06.2025 р.)

Матеріали учасників конференції друкуються в авторській редакції. За дотримання норм авторського права та достовірність наведених фактичних даних відповідає автор матеріалів.

УДК 330.3-026.16

ISBN 978–617–8187–58–3 (електронне видання)

© Херсонський національний технічний університет, 2025

© Kherson National Technical University, 2025

©ФОП Вишемирський В.С., 2025

Бабич К.В. (Науковий керівник Бричко А.М.) ПУБЛІЧНА ПОЛІТИКА ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.....	432
Єріна В.Р. (Науковий керівник Бричко А.М.) УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	434
Катихін Є.О. СУТНІСТЬ І ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ.....	436
Крамський С.О. ПЛАНУВАННЯ І ПРОГНОЗУВАННЯ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ У ТУРБУЛЕНТНИХ УМОВАХ.....	438
Лазарів В.О. ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ ПРИ НАДАННІ ЕЛЕКТРОННИХ ПОСЛУГ.....	440
Лєдовська М.Є., Леміш К.М. УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПАВЛОГРАДСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	443
Лукаш С.М. ТРАНСФОРМАЦІЯ СІЛЬСЬКОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ВІД СИРОВИННОЇ МОДЕЛІ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ ГРОМАД	445
Неменко Т.В. (Науковий керівник Бричко А.М.) КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	448
Письменний В.В. ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСАХ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	451
Пуліна Т.В., Катютіна Л.А. ГРАНТОВЕ ФІНАНСУВАННЯ ПРОЄКТІВ У ПУБЛІЧНІЙ СФЕРІ.....	454
Сновидович І.Г. СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ: АДАПТАЦІЯ КОМАНД ТА ЕФЕКТИВНІ HR-РІШЕННЯ.....	456

Секція: БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

Section: ACCOUNTING, ANALYSIS AND AUDIT

Ștahovschi Ada, Bucuci Olesea, Doncean Marilena. OPPORTUNITIES FOR IMPLEMENTING INTERNAL MANAGEMENT CONTROL IN PUBLIC INSTITUTIONS.....	460
Лега О.В., Прийдак Т.Б., Яловега Л.В. ФІСКАЛЬНА ПРОЗОРИСТЬ ЯК МАРКЕР СУЧАСНОГО БІЗНЕСУ.....	465
Семенова С.М., Черевань А.А. СУТНІСТЬ, ОЦІНКА ТА ВІДОБРАЖЕННЯ ГУДВІЛУ: ОБЛІКОВІ АСПЕКТИ.....	468
Скрипник С.В. РОЛЬ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ В УПРАВЛІННІ РИЗИКАМИ ТА КРИЗАМИ.....	472
Чорний К.В., Тарлопов І.О., Бєлозерцев В.С. ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ.....	475
Шепель І.В. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ВІДШКОДУВАННЯ ЗАВДАНИХ ЗБИТКІВ ВІД ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ.....	477
Шкроміда Н.Я., Малишев С.В. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЗВІТНОСТІ З УПРАВЛІННЯ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ.....	481

Секція: ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ

Section: FINANCE, BANKING, INSURANCE

Beda O.I., Mardari L.V. MECHANISM OF BANK CARDS OPERATIONS AND THEIR DEVELOPMENT PROSPECTS.....	484
---	-----

впровадити сучасні клінічні протоколи надання медичної допомоги відповідно до міжнародних стандартів.

Для створення конкурентного середовища у сфері постачання медичних виробів та лікарських засобів слід забезпечити сприятливі умови функціонування ринку. Важливим напрямом є відкриття нових відділень екстреної медичної допомоги та вдосконалення роботи диспетчерських служб.

Впровадження зазначених змін сприятиме динамічному розвитку національної системи охорони здоров'я, покращенню якості медичних послуг, оновленню матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я та підвищенню кваліфікації медичного персоналу. Комплексне реформування цієї галузі дозволить спрямувати наявний ресурсний потенціал держави на охорону та покращення здоров'я населення.

Список літератури

1. Проект Стратегії розвитку системи охорони здоров'я до 2030 року від 23 лютого 2022 року. URL: <https://moz.gov.ua/uploads/ckeditor/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F/UKR%20Health%20Strategy%20Feb%2024.2022.pdf> (дата звернення 02.04.2025)

Письменний В.В.

д. е. н., доцент,

професор кафедри економіки та фінансів,

Тернопільський національний технічний університет

ім. Івана Пулюя,

м. Тернопіль, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСАХ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

У сучасних умовах цифрової трансформації публічного управління технології штучного інтелекту (ШІ) дедалі активніше інтегруються в діяльність державних інституцій, зокрема органів місцевого самоврядування. Використання ШІ відкриває нові можливості для підвищення ефективності адміністративних процесів, автоматизації рутинних завдань, поліпшення якості прийняття управлінських рішень і забезпечення прозорості дій. Світовий досвід демонструє значний потенціал таких інновацій у контексті адаптації муніципального управління до викликів динамічного середовища, зростаючих обсягів даних та потреб громадян у швидких і якісних публічних послугах.

Однак в українських реаліях процес впровадження ШІ в органах місцевого самоврядування залишається фрагментарним і нерівномірним. Брак відповідної інфраструктури, нестача кваліфікованих кадрів, обмежене фінансування та низький рівень цифрової грамотності є ключовими бар'єрами на шляху системної цифровізації управлінських процесів. У цьому контексті актуальним є дослідження стану, проблем і перспектив використання ШІ в муніципальному секторі, що дозволяє окреслити напрями трансформації публічного управління на засадах інноваційності, ефективності, відкритості тощо.

У межах дослідження нами здійснено анкетне опитування (до нього долучилися представники понад 30 територіальних громад з різних регіонів України), метою якого було з'ясування рівня впровадження сучасних технологій у практику діяльності органів місцевого самоврядування [1, с. 5]. Для обробки зібраної емпіричної інформації застосовано методи

відсоткового розподілу та частотного аналізу відповідей, що дало змогу з високим ступенем достовірності оцінити поточний стан цифрової готовності органів місцевого самоврядування, визначити рівень обізнаності працівників щодо можливостей ШІ, окреслити перспективні напрями його впровадження як інструменту модернізації муніципального управління.

Низький рівень впровадження технологій ШІ в управлінські процеси органів місцевого самоврядування демонструє відставання вітчизняної інституційної практики від сучасних глобальних тенденцій. За результатами опитування, лише 18,3% респондентів підтвердили фактичне використання інструментів ШІ у своїй діяльності (рис. 1).

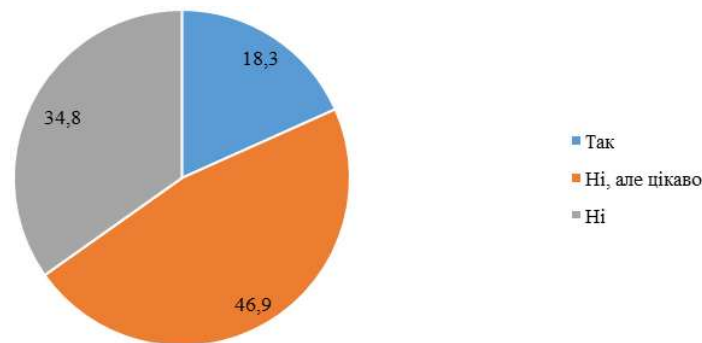

Рис. 1. Відповіді на запитання опитування: «Чи використовуєте у Вашій установі технології ШІ для спрощення та автоматизації робочих процесів й інших завдань?», %*
* Побудовано на основі [1].

Такий показник свідчить про фрагментарність цифровізації управлінських функцій, що є наслідком відсутності цілісної стратегії цифрового розвитку на місцевому рівні. В умовах зростаючої складності управлінських завдань ігнорування можливостей ШІ становить загрозу для ефективності органів місцевого самоврядування.

Попри низький рівень фактичного впровадження технологій ШІ, спостерігається домінування потенційної зацікавленості у їх використанні: 46,9% респондентів виявили позитивне ставлення до ШІ. Це свідчить про наявність прихованого, але суттєвого попиту серед працівників муніципального сектору на інструменти, здатні оптимізувати управлінські процеси, підвищити їхню результативність і знизити навантаження на персонал. Водночас 34,8% опитаних не використовують і не планують використовувати ШІ, що вказує на існування глибоко вкорінених бар'єрів передусім інфраструктурного та когнітивного характеру.

Щодо оцінки впливу технологій ШІ на робочі процеси органів місцевого самоврядування нами виявлено амбівалентність суджень, що відображає складний характер сприйняття інноваційних рішень у публічному управлінні (рис. 2).

Зокрема, 36,3% респондентів переконані в тому, що впровадження ШІ здатне істотно підвищити ефективність адміністративної діяльності, тоді як 42,4% вважають за необхідне обмежити масштаб його використання. Такий розподіл думок свідчить про недостатню інституційну готовність до цифрових трансформацій та існування певних ризиків, які викликають обґрунтовані побоювання у посадовців на місцях.

У цьому контексті очевидно є потреба у формуванні збалансованої політики інтеграції ШІ у публічне адміністрування. Йдеться про розробку нормативно-правових актів, які б регламентували межі застосування інтелектуальних систем, визначали відповідальність за рішення, ухвалені за участю алгоритмів, а також забезпечували дотримання принципів етики, недискримінації, безпеки та захисту персональних даних. Крім того, впровадження ШІ потребує належної організаційної підтримки: від технічного переоснащення

адміністративних структур до створення міждисциплінарних команд фахівців, здатних інтегрувати інноваційні рішення в управлінську практику без втрати гуманістичного виміру.

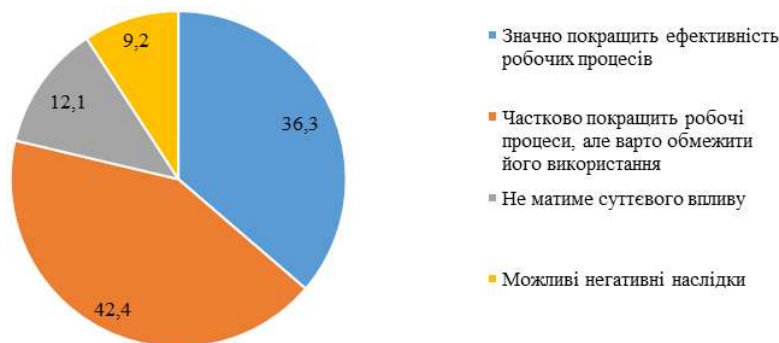

Рис. 2. Відповіді на запитання опитування: «Як Ви оцінюєте вплив ІТ на робочі процеси в органах місцевого самоврядування?», %*

* Побудовано на основі [1].

Опитування свідчить про дискурс щодо впровадження технологій ІТ в органах місцевого самоврядування, зосереджений здебільшого на операційно-прикладних аспектах (рис. 3). Респонденти найчастіше відзначали такі переваги, як автоматизація рутинних операцій (30,1%) та скорочення часу на виконання робочих процесів (35,0%), що вказує на домінування інструментально-утилітарного підходу до сприйняття ІТ. У такій парадигмі технології розглядаються переважно як засіб зменшення навантаження на персонал, оптимізації поточних процедур та зниження адміністративних витрат, а не як чинник системного оновлення управлінських практик.

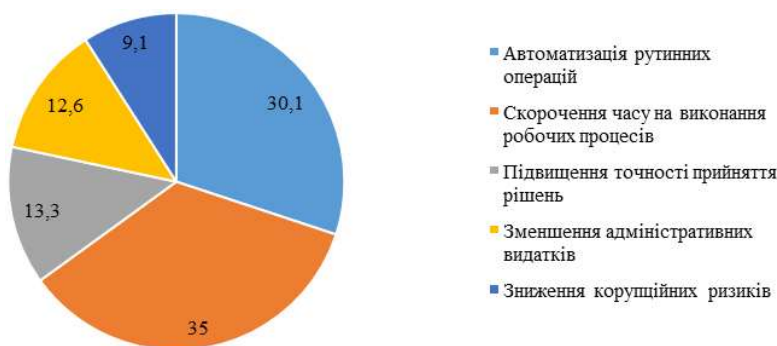

Рис. 3. Відповіді на запитання опитування: «На Вашу думку, які основні переваги впровадження ІТ в діяльність органів місцевого самоврядування?», %*

* Побудовано на основі [1].

Поза увагою залишаються стратегічні функції ІТ, зокрема можливості для глибокої аналітичної підтримки управлінських рішень, виявлення закономірностей у великих масивах даних, побудови прогнозних моделей соціально-економічного розвитку, формування ефективних антикорупційних механізмів на основі автоматизованого моніторингу публічних даних. Така обмежена перспектива ускладнює повноцінну інтеграцію ІТ в архітектуру сучасного публічного управління, оскільки знижує увагу до його потенціалу як інструменту стратегічного планування, виявлення ризиків та посилення доказовості управлінських рішень.

Узагальнюючи результати опитування представників територіальних громад, можна констатувати наявність структурної та системної невідповідності більшості органів місцевого самоврядування до повноцінного й цілісного впровадження технологій ІІІ в управлінські процеси. Попри зафіксований інтерес і наявність певного потенціалу до зростання, нинішній стан свідчить про відсутність необхідних передумов для ефективної цифрової трансформації на місцевому рівні. Йдеться не лише про технічну або фінансову обмеженість, а передусім про інституційну неспроможність забезпечити сталу інтеграцію інноваційних технологій в адміністративну практику.

Ключовими умовами подолання цього розриву є формування відповідного нормативно-правового середовища, що забезпечуватиме баланс між технологічною інноваційністю, правовою визначеністю та етичною відповідальністю. Водночас необхідною є розбудова цифрових компетентностей персоналу, створення системи безперервного професійного розвитку та запровадження ефективного інституційного супроводу цифрових інновацій. За таких умов органи місцевого самоврядування зможуть реалізувати потенціал ІІІ як інструменту забезпечення результативного, прозорого й орієнтованого на потреби громади управління.

Список літератури

1. Рудан В., Письменний В. Звіт за результатами опитування щодо використання штучного інтелекту, чат-ботів і хмарних технологій в органах місцевого самоврядування. Тернопіль : ФОП Рудан В. Я., 2025. 16 с.

Пуліна Т.В.

*д. е. н., професор,
завідувач кафедри менеджменту та адміністрування,
Національний університет «Запорізька політехніка»,
м. Запоріжжя, Україна*

Катютіна Л.А.

*здобувач другого (магістерського) рівня,
Національний університет «Запорізька політехніка»,
м. Запоріжжя, Україна*

ГРАНТОВЕ ФІНАНСУВАННЯ ПРОЄКТІВ У ПУБЛІЧНІЙ СФЕРІ

Грантове фінансування є одним із ключових інструментів підтримки соціально-економічних, інфраструктурних, освітніх, екологічних та культурних проєктів у публічній сфері. Цей вид фінансової допомоги дозволяє реалізовувати важливі ініціативи, які часто не можуть бути профінансовані виключно за рахунок бюджетних коштів. Особливість грантів полягає у безповоротності наданих ресурсів, що суттєво відрізняє їх від кредитів або інших позик.

Грант – це фінансові чи інші ресурси, надані на безоплатній і безповоротній основі юридичними, фізичними особами і міжнародними організаціями для проведення конкретних фундаментальних та прикладних наукових досліджень за напрямками і на умовах, визначених надавачами гранта. Гранти розподіляються на конкурсній основі – у рамках конкурсів, оголошених донорами, фондами, благодійними організаціями. Залежно від умов конкурсу, в ньому можуть брати участь зареєстровані громадські, муніципальні і державні організації або фізичні особи [1].

Гранти в публічній сфері можуть бути класифіковані за різними ознаками, такими як джерела фінансування, напрями діяльності, розмір фінансування, тривалість реалізації тощо.